

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. Nr. 220.

74de Møde.

Tirsdagen den 11te Juni.

(Fortfat.)

Orsted: Min høitærede Sidemand mener, at det privilegerede Hartforns Besiddere ikke have nogen Rettighed, som vil krænktes ved en Lov, der betager dem de Skattelettelser, som ere blevne tilbage for dem, uden derfor at give nogen fyldestgjørende Erstatning. Men det forekommer mig, at jeg i et foregaaende Foredrag har tilstrækkeligt vist, at der haves for denne Rettighed al den Hjemmel, som det er muligt, at en Underfaat kan have mod den, der er i Besiddelse af den lovgivende Magt. Det ligger naturligtviis i den lovgivende Magts Hænder at ophæve alle de hidtil bestaaende Retsforhold, og forsaavidt maa man ogsaa kunne sige uden videre: „fra nu af skulle alle Jorder være lige Skatter underkastede. Men, ligesom vore Gnevoldskonger have søgt deres Styrke i at give Enhver sin Ret, saa troer jeg ogsaa, at Folketingsamlingen allerbedst vil bevare sin Indsigt i Tiden, om end maaskee Diebliffets Strømninger kunne medføre en anden Bedømmelse, ved at holde over Ret. Den Hjemmel, som Besidderne af det privilegerede Hartforn have til ikke at betale de samme Skatter som andet Hartforn, er erhvervet for henved 200 Aar siden, og er egentlig en Levning af langt større Rettigheder, som de havde i ældre Tider, den er betalt og erhvervet i en Række af Aar, den er gaaet igjennem alle borgerlige Forhandlinger. Alle Erhvervelser af Eiendom, alle Pantfættelser af Eiendom, alle Brugscontracter over Eiendom ere grundede paa den Forudsætning, at dette Hartforn har visse Fordele fremfor andet, og, som jeg har sagt i det foregaaende, der er ikke noget nulevende Menneske, for hvem det er den mindste Begunstigelse at nyde disse Rettigheder; han har, ved at kjøbe Eiendommen eller paa anden Maade at erhverve den, givet fuldt Be-

derlag for disse Rettigheder og det i større Omfang, end de ere blevne bevarede, saa der er slet ikke Tale om Begunstigelser for visse Personer. Der er Spørgsmaal om Rettigheder, som ere forbundne med Eiendommen, og som ere aldeles af den samme Bessaffenhed som alle andre Eiendomsrettigheder, thi Eiendomsretten bestaaer ikke blot i den materielle Gjenstand, som man er raadig over, men ogsaa i Bessaffenheden af denne Raadighed og de Betingelser, som denne Raadighed er underkastet, de Byrder, som dermed ere forbundne. Naar det er sagt, at Lovgivningen ikke hidtil har tillagt de Rettigheder, som tidligere ere blevne forundte Besidderne af det privilegerede Hartforn, en saadan Hellighed, og der ogsaa citeres derfor Forordningen af 1ste October af 1802, saa troer jeg, at der just i denne Forordning findes ved Siden af en liberal Omhu for samtlige Statens Borgere ogsaa et omhyggeligt Retfærdighedshensyn til dem, som engang have erhvervet Rettigheder, som de have betalt og have givet Bederlag for, og som de nu ikke kunne miste uden derved at lide Skade. Dersom Skatteprivilegiet var at forstaae saaledes, at Besidderne deraf skulde til evig Tid være frie for at deeltage i Statens Byrder, saa var det vistnok uretfærdigt og krænkende for de andre Statsborgeres Ret. Saaledes vilde Lovgiveren ikke, at det skulde forstaaes, men han antog, at, naar Staten under Forholdenes Udvikling krævede nye Indtægter, naar det blev nødvendigt at lægge nye Byrder paa Hartfornet, saa skulde alt Hartforn deri tage Deel, men de Rettigheder, som det privilegerede Hartforns Eiere hidtil havde været i Besiddelse af, og som havde været Grundvolten for alle borgerlige Forhandlinger, de skulde vedligeholdes; det var Grundsaetningen i Frdn. af 1ste October 1802, og det var den samme Grundsaetning, som gik igjennem den Bestemmelse, som samme Forordning inde-